

A múzeum nem halott, él!

L. SIMON LÁSZLÓ

A MAGYAR NEMZETI MÚZEUM
FŐIGAZGATÓJA

Múlt héten jelentős eredményekkel büszkélkedhetett a székelyföldi magyar örökségvédelem és múzeumügy. Bonyhán felavatták a megújult Bethlenkastélyt, Sepsiszentgyörgyön pedig Kós Károly ikonikus épületét, a kívül-belül renovált Székely Nemzeti Múzeumot, melynek már a megalapítása sem volt egyszerű. Ez jeles elődöm, Pulszky Ferenc leveléből is kiderül, amelyet 1879-ben küldött el özvegy Cserey Jánosnénak, aki magánadományával megalapította az intézményt: „Szükséges, hogy minden Múzeumban legyen egy ahhoz értő őr, tisztességes fizetéssel. [...] Törvényhatóságok ritka esetben alkalmasak egy Múzeum megbecsülésére, [...] a tudományt s tudományos intézeteket nem tartják körükhöz tartozóknak. Vidéki Múzeumok csak úgy virágoznak fel, ha azok igazgatása társulat kezébe jő...”, a fenntartó „az őrt kinevezi és ellenőrzi, de azt, míg benne bízik, [...] nem akadályozza.”

Ezen a ponton valami ilyesmit mondtam: „Magyarra lefordítva, a fenntartó hagyja békén a múzeumot szakmailag működni. Ezt otthonra üzenem.” Erre többen felkapták a fejüket, pár órán belül már az ellenzéki sajtó is azt feltételezte, hogy a saját intézményemet fenntartó minisztériumnak üzentem. Lecsillapítottam őket, hiszen nem a kiemelt állami intézmények helyzetére utaltam, hanem a vidéki Magyarország nagyobb vidéki közgyűjtemények fenntartóira, ahol kiskorúsítják a saját intézményeiket. Ez méltatlan, olyan környezetet kell teremteni, amelyben a nagy múzeumok gazdálkodásának és szakmai munkájának önállósága is biztosítva van. Erre éppen a nemzet múzeuma és a kulturális tárca együttműködése a jó példa: engem senki nem hív fel a kiállítási vagy a gyűjteménygyarapítási politikánk miatt.

Persze mindezt, úgy tűnik, árnyalta a World Press Photo-kiállítás körüli vihar. A szakmai munkába itt sem szólt bele a fenntartó, s politikai értelem-

ben az is egyértelmű üzenet volt, hogy a bemutatandó anyag ismeretében vállalta el a WPP-kiállítás megnyitását Orbán Balázs, a miniszterelnök politikai igazgatója. Az egyik ellenzéki lap rögtön le is csapott a témára, s így tudósított: „A múzeumot vezető fideszes L. Simon László pénteken még azt üzenté haza Erdélyből: a fenntartó hagyja békén a múzeumot szakmailag működni. Aztán Csák János miniszter a családok védelméről szóló törvény érvényre jutásának biztosítását kérte számon rajta.” A tárca valójában arra utasított, hogy tartsuk be a gyermekvédelmi törvényt, s emiatt lett korhatáros a kiállítás. Abba most nem megyek bele, hogy

sértettünk-e törvényt, de nagy baj lenne, ha nem tartanám be a fenntartó utasítását, függetlenül az álláspontomtól arról, hogy a nemzetközi zsűri által kiválasztott képek törvénysértők-e.

Nem is az a kérdés, hogy bárki elismeri-e egy nemzeti kulturális intézmény autonómiáját, hanem hogy felismeri-e, ez tőle függetlenül létezik. A Magyar Nemzeti Múzeum a modern magyar nemzet megszületése óta a közösség

által ön maga számára kijelölt élő szellemi-kulturális csomópont. Akkor is autonóm szellemi tér volt, amikor a kommunista diktatúra idején korlátozták a mozgásterét. Mindezzel tisztában van a jelenlegi miniszterelnök is, aki támogatta a kinevezésemet, és nem véletlen, hogy amiként egykor a márciusi ifjak, úgy ő is nemegyszer a múzeumunk lépcsőjéről szólt a magyarokhoz.

A nemzet múzeuma a magyar történelmet és tudást bemutató, identitást erősítő, jelentős nemzetközi érdeklődést is kiváltó intézmény, amely olykor súlyos társadalmi kérdéseket feszeget. Kiállításainkon meg kell jelenniük a világban zajló háborúk, politikai mozgalmak, sőt még a devianciák megrázó erejű képeinek, tárgyainak. Aki nem érti, hogy ezeknek mi keresnivalójuk van a Nemzeti Múzeumban, az nincs tisztában a történelmi múzeumok küldetésével. |m|

*„Aki nem érti,
hogy ezeknek mi
keresnivalójuk van
a Nemzeti Múzeumban,
az nincs tisztában
a történelmi múzeumok
küldetésével”*